

Ecologisch factsheet huismustil

HMPT1 Permanente huismustil

HMT3 Tijdelijke huismustil

HMTIL1 Permanente huismustil

Algemene gegevens

Bezettingsgraad

In een monitoringsonderzoek naar de bezettingsgraad van HMT3 (tijdelijke huismustil) zijn in een plangebied waar 25 huismustillen waren geplaatst 5 broedgevallen van huismussen in een til aangetroffen (Faunaprojecten, 2020). Deze broedgevallen waren verspreid over 4 verschillende huismustillen, wat **een bezettingsgraad van 16%** oplevert. Er werden ook broedgevallen van koolmezen (2 broedgevallen), pimpelmezen (1 broedgeval) en boomklevers (2 broedgevallen) aangetroffen in HMT3. Wanneer deze worden meegerekend zaten er broedgevallen van vogels in 8 van de 25 huismustillen, wat een bezettingsgraad van 32% betekent.

Verder zijn er weinig concrete cijfers over de mate waarin huismussen gebruik maken van kunstmatige nestgelegenheden (Verburg, 2020). Wel wordt door de Vogelbescherming aangeraden om nestkasten of mussenflats neer te zetten om nestgelegenheid te creëren voor huismussen (Vogelbescherming, n.d.).

In een onderzoek van Sovon (Wortel et al., 2023) naar het gebruik van alternatieve nestgelegenheden door huismussen is gevonden dat neststenen voor huismussen een bezetting van 22% hebben. Nestkasten voor huismussen hadden een bezetting van 15%.

Invloed van omgevingsfactoren

Het succes van een huismustil is ook sterk afhankelijk van andere omgevingsfactoren die van invloed zijn op de selectie van een nestplaats door huismussen, zoals de begroeiing en het type bebouwing. Binnen de bebouwde kom zijn huismustillen door de geringe hoogte vaak niet de eerste keuze voor huismussen, zij gaan dan liever voor een hoger gelegen plekje. Vooral in situaties met een tekort aan nestplekken zijn huismustillen geschikt.

Bovendien heeft een succesvolle broedkolonie van huismussen over het algemeen drie voorwaarden waaraan de omgeving moet voldoen: voldoende voedsel, voldoende dekking door vooral groenblijvende struiken, en voldoende nestplekken. Als alleen nestplekken ontbreken, kunnen huismustillen een goede optie zijn (Unitura, 2021).

Formele eisen aan voorzieningen

Verschillende instituten stellen eisen aan een nestgelegenheid voor huismussen. Voor welke functies/soorten/type nestplaatsen voldoen de huismuskasten aan deze eisen?

Eisen Kennisdocument Huismus van Bij12

De volgende eisen worden gesteld aan een huismusnestplaats volgens het Kennisdocument Huismus, zie ook p. 41 van dit kennisdocument (Bij12, 2023):

Type verblijfplaats	Eisen binnen afmeting	Voldoet
Nestgelegenheid	Lengte 12,5cm, breedte 12,5cm hoogte 12,5cm invliegopening diameter 3,4cm	Ja

Eisen NKNB

De volgende eisen worden gesteld aan een huismusnestplaats volgens de NKNB:

Soort	Verblijfplaats	Eisen binnen afmeting	Voldoet
Huisumus	Nestgelegenheid	Lengte 12,5cm, breedte 12,5 cm invliegopening diameter 3,5cm	Ja*

*De invliegopening van HMPT1 en HMT3 heeft een diameter van 3,4cm. Dit blijkt in de praktijk ook voldoende te zijn voor een huismus.

Bron: <https://nknb.nl/soort/huisumus/>

Eisen SOVON

De volgende eisen worden gesteld aan een huismusnestplaats volgens Sovon:

Soort	Verblijfplaats	Eisen binnen afmeting	Voldoet
Huisumus	Nestgelegenheid	Lengte 25cm, breedte 13 cm hoogte 14cm invliegopening diameter 3,5cm	Ja*

*De invliegopening van HMPT1 en HMT3 heeft een diameter van 3,4cm. Dit blijkt in de praktijk ook voldoende te zijn voor een huismus.

Bron: <https://pub.sovon.nl/pub/publicatie/20996>

Bewezen effectiviteit

Definitie zoals hier gehanteerd

De mate waarin het aannemelijk is dat een voorziening, bij juiste verwerking, door specifieke soorten voor specifieke functies wordt gebruikt.

Bewezen effectiviteit:

Soort	Verblijfplaats	Functionaliteit	Status
Huismus	Nestplek	++	Wetenschappelijk bewezen

Bron: <https://nknb.nl/>

Figuur 1: Een huismussenpaartje bij de permanente huismustil HMPT1 van Unitura.

Bronnen

- Bij12 (2023). Kennisdocument Huismus (versie 2.1, februari 2023). Geraadpleegd 10-06-2024 via <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/>
- Faunaprojecten (2020). *Monitoring tijdelijke huismustil HMT3, geplaatst in Deurne e.o., herfst 2019* [Verslag]. Geraadpleegd 17-06-2024 via https://unitura.nl/app/uploads/2021/05/Unitura_verslag-monitoring-huismustillen.pdf
- NKNB (n.d.a.). *Huisumus, Passer domesticus*. Geraadpleegd op 10-06-2024 via <https://nknb.nl/soort/huisumus/>
- Sovon (2021). Effectiviteit van de Vogelvide als broedplaats voor de Huismus. Nijmegen: Sovon Vogelonderzoek Nederland. Geraadpleegd 10-06-2024 via <https://pub.sovon.nl/pub/publicatie/20996>
- Unitura (2021). *Handboek: Mitigatie gebouwbewonende soorten*. Geraadpleegd op 07-08-2024 via <https://unitura.nl/downloads/>
- Verburg, G. (2020). *Hoe effectief zijn nestkasten voor gierzwaluwen en huismussen?* In: Vakblad De Levende Natuur, 121(1) pp. 19-22. Geraadpleegd 10-06-2024 via <https://natuurtijdschriften.nl/pub/1019394/DLN20201210106.pdf>
- Vogelbescherming (n.d.). *Huisumus*. Geraadpleegd 10-06-2024 via <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/huisumus>
- Wortel, M., Van Els, P., Schoppers, J., & Van Kleunen, A. (2023). *Effectiviteit van maatregelen voor de Huismus*. Sovon-rapport 2023/75. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen. Geraadpleegd via https://stats.sovon.nl/static/publicaties/Rap_2023-75_Effectiviteit-van-maatregelen-voor-de-Huisumus-S2022-074-LR.pdf